

Põllumajandus- ja Toiduameti pöördumine

Tänases väga nakkava lindude gripi leviku ajal, on äärmiselt oluline olla tavapärasest veelgi hoolsam ja tähelepanelikum.

Lindude gripp kuulub eriti ohtlike loomataudide hulka ning põhjustab lindude massilist haigestumist ja suremust. Seetõttu on eriti oluline, et kõik linnupidajad, sh hobilinnupidajad, järgiksid bioohutusmeetmeid enda lindude kaitseks.

Ainult teadlikult tegutsedes on võimalik, et lindude gripi levik ei muutuks laialdaseks ja ei peaks tegelema kurbade tagajärgedega.

Põllumajandus- ja Toiduamet kehtestab kõrge patogeensusega lindude gripi leviku tõkestamiseks alates 01.03.21 üleeestilised lindude väljas pidamise piirangud.

Põllumajandus- ja Toiduameti otsusega keelustatakse:

- Eesti Vabariigi territooriumil põllumajanduslindude ja teiste tehistingimustes peetavate lindude pidamine välitingimustes;
- partide ja hanede pidamine koos teiste peetavate lindudega, välja arvatud juhul, kui viiruse sissetoomise ohtu on võimalik hinnata väheseks sõltuvalt kasvanduse erijoonte ja rakendatavatele riskivähendusmeetmetele, mida Põllumajandus- ja Toiduamet peab piisavaks;
- looduses vabalt elavate lindude toomise kohtadesse, kus samal ajal peetakse põllumajanduslinde või teisi tehistingimustes peetavaid linde.

Lindude väljas pidamine on lubatud erandolukorras PTA loal juhul, kui sees pidamine seab vääramatult ohtu lindude elu ja tervise. Sel juhul peab olema välistatud lindude kokkupuude looduses vabalt elavate lindudega.

Linnugripi peamised sümptomid:

- harja, lokutite ja näopiirkonna turse;
- isutus, uimasus, kõhulahtisus;
- linnud hingeldavad ja hari ning lokuti muutuvad siniseks;
- munatoodangu järsk langus.

Selleks, et kaitsta oma kodulinde:

- hoia linde siseruumis ning väldi igasugust kokkupuudet metslindudega;
- ära lase kõrvalisi isikuid oma lindude juurde;
- enne lindude juurde minemist ja nende toitmist, pese käed ning vaheta riided ja jalanõud;
- juhul kui märkad ebatavalist suremust, siis teavita sellest veterinaararsti;
- välisriigist tohib linde ja haudemune tuua vaid veterinaarsertifikaadi alusel.

Mida teha kui leiate surnud linnu:

- kui leiate hukkunud veelinde (haned, luiged), hulganisti surnud metslinde või surnud röövlinnu (kullid, kotkad) korjuse, siis **palume sellest teavitada helistades infotelefonil +372 605 4767**. Kindlasti ei tohiks ise linde kokku koguda ning neid kuhugi toimetada, sellega võite viiruse levikut suurendada. Vajadusel võtab amet ka proovid.
- **kodulinna surmast teavitada veterinaararsti, kes annab edasised suunised.**

Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) tuletab kõikidele põllumajanduslindude omanikele meelde kohustust registreerida oma lindude pidamise koht PRIA põllumajandusloomade registris. Registreerima on oodatud ka mõne kana pidajad. Ainult niimoodi saab amet operatiivselt viiruse levikut tõkestada ja olla sellel keerulisel ajal linnupidajale toeks.

Operatiivset infot linnugripi seonduva kohta leiab ameti veebilehelt pta.agri.ee ja ameti Facebook kontolt.

Põllumajandus- ja Toiduamet

Hajaasustuse programm 2021

Ajavahemikus 01.02-01.04.2021 on endise Tähtvere valla elanikel võimalik esitada taotlus Hajaasustuse programmist toetuse saamiseks.

Võimalik on välja ehitada veevarustus ja kanalisatsioon, teha korda koduõuest suurele teele viiv juurdepääsutee või paigaldada autonoomseid elektrisüsteeme. Maksimaalne toetus on kuni 6500 eurot majapidamise kohta, omapanus peab moodustama vähemalt 33% projekti maksumusest.

Taotlemise tingimused on leitavad Riigi Tugiteenuste Keskuse lehel

www.rtk.ee/toetused/toetuste-rakendamine/elukeskkond/hajaasustuse-programm ja Tartu linna kodulehel www.tartu.ee/et/hajaasustuse-programm.

Rohkem infot: Marek Treufeldt
Tartu Linnavalitsus
7 361 105, 52 59832

TOETUSED

Aeg on valmistuda loomatoetuste taotlemiseks

2. märtsil algab PRIA loomakasvatuse otsetoetuste taotluste vastuvõtt. 2021. aastal saab taotleda piimalehma kasvatamise otsetoetust (PTK), piimalehma kasvatamise otsetoetust Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus (PTK2) ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetust (UTK).

Tehke volitused juba varakult!

Kui taotluse esitab e-PRIAs taotleja esindaja, siis on oluline, et talle on antud volitus. Kuna taotlusvoor on kohe-kohe algamas, siis on just praegu õige aeg anda vajalikud volitused isikule (sugulane, sõber, konsulent jne), keda enda loomatoetuste taotlust esitama volitate. Volituse saab vormistada e-PRIAs või soovituslikul vormil, mis on kättesaadav veebilehel www.pria.ee → Registrid → Kliendiregister → Esindusõigused ja volitused.

Erandina (kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab volitusi taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Kui taotlejal ei ole arvutit, aga ta soovib toetust taotleda, saab enda eest taotlusi esitama volitada usaldusväärset isikut pöördues PRIA poole registreeritud osakonna infotelefonil 731 2311.

Teenindusbüroodes taotluse esitamiseks tuleb aeg kindlasti eelnevalt broneerida

e-PRIA kasutamise osas on võimalik abi saada ka PRIA maakondlikes teenindusbüroodes. Büroosse tulekuks tuleb eelnevalt broneerida aeg PRIA kodulehel <https://web.pria.ee/broneering/> või telefoni teel. Teenindusbüroode kontaktid telefoni teel aja broneerimiseks leiab PRIA kodulehelt <https://www.pria.ee/teenindusburood>. Bürood on avatud E-K

kell 9–16, neljapäeviti ja reedeti on teenindusbürood suletud.

Büroodes järgime kõiki viiruse leviku tõkestamise abinõusid: hoiame 2 m distantssi (2+2 reegel), desinfitseerime käed ja kasutame maski. Kui Teil on vähegi võimalik, siis viiruse leviku tõkestamiseks, soovitame mitte tulla teenindusbüroodesse, vaid esitada taotlus ise elektroonilisel teel või leida lähedane või tuttav, kelle volitate enda eest taotlust esitama.

Loomatoetused 2021. aastal

Piimalehma kasvatamise ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuste taotlusi saab esitada 2.–22. märtsini ja hilinenult kuni 16. aprillini, kuid sel juhul vähendatakse toetust 1% iga hilinenud tööpäeva kohta. Taotlusele loomade arvu ei märgita, vaid piisab taotlemise märkest. Toetust makstakse ajavahemikul 2. märtsist kuni 8. maini taotleja nõuetekohaste loomade arvu aritmeetilise keskmise alusel. Arvestamise aluseks võetakse loomade arv põllumajandusloomade registri andmete põhjal ajavahemiku iga päeva kohta.

- Piimalehma kasvatamise otsetoetust (PTK) saab taotleda loomapidaja, kes põllumajandusloomade registri andmetel kasvatab 2. märtsist kuni 8. maini igal päeval määruks reguleeritud asukohas üht kuni 400 piimalehma. Sel ajavahemikul ei tohi olla ühtki päeva, mil registri andmeil pole taotlejal ühtki nõuetekohast piimalehma või on arv üle 400. Mõlemal juhul kaotab taotleja õiguse toetust saada.

- Piimalehma kasvatamise otsetoetust Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus (PTK2) asuvate piimalehmade kohta saab taotleda loomapidaja, kes registri andmetel kasvatab 2. märtsist kuni 8. maini igal päeval määruks reguleeritud asukohas vähemalt ühte piimalehma. Toetust makstakse kuni 400 piimalehma eest ehk kui taotlejal on üle 400 piimalehma,

makstakse toetust kuni 400 piimalehma eest.

- Piimalehma kasvatamise otsetoetuste (PTK ja PTK2) puhul peab loom, kelle kohta toetust taotletakse, olema nõuetekohaselt identifitseeritud, põllumajandusloomade registris registreeritud ning olema vähemalt alates 2. märtsist piimalehm. Kõikide karjas olevate piimalehmadega toimuvatest sündmustest peab teavitama põllumajandusloomade registrit ettenähtud aja jooksul. Hilinenud teavituste korral ei loeta looma toetusõiguslikuks.

- Ute ja kitse kasvatamise otsetoetust saab taotleda loomapidaja, kes registri andmetel kasvatab 2. märtsist kuni 8. maini igal päeval 10 kuni 100 utte ja/või emakitse. Kui taotleja peab oma karjas rohkem kui 100 nõuetekohast utte või emakitse, siis makstakse toetust 100 nõuetekohase ute ja emakitse eest. Loomad, kelle kohta toetust taotletakse, peavad olema nõuetekohaselt identifitseeritud, põllumajandusloomade registris registreeritud ning peavad olema vähemalt 2. märtsiks 10 kuu vanused. Kõikide karjas olevate uttede ja emakitsedega toimuvatest sündmustest peab teavitama põllumajandusloomade registrit ettenähtud aja jooksul. Hilinenud teavituste korral ei loeta looma toetusõiguslikuks.

Loomatoetuste taotleja peab terves oma majapidamises täitma nõuetele vastavuse nõudeid (vt PRIA kodulehel www.pria.ee/infokeskus/nouetele-vastavus). Kuna nõuetele vastavuse küsimustik on pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse osa, tuleb loomatoetuste taotlejal 2.–21. maini 2021. a esitada e-PRIA kaudu lisaks ka pindalatoetuste taotlus.

Iga toetuse täpsed tingimused on kirjas vastava toetuse meetme määruks. PRIA veebilehel on toetuste kohta kokkuvõtlikud tutvustused ning viited lisamaterjalidele.

Toetuste taotlemine e-PRIAS

Eelmistel aastatel esitati loomatoetuste taotlusi vanas e-PRIAS, aga alates 2021. aastast alustatakse loomatoetuste taotluste esitamist kohe e-PRIA avalehelt. Peale e-PRIASse sisselogimist <https://epria.pria.ee/> saab kohe

avalehelt alustada taotluse esitamist: Taotlemine → Esita toetustaotlus → Loomatoetused. e-PRIA kuvab igale kliendile tema taotlemisel aluseks olevad andmed. Taotluse täitmisel annab e-PRIA taotluse täitjale võimalikest vigadest teateid ja juhhib täitmist vaja-

vatele lahtritele tähelepanu juba enne taotluse esitamist. Vajadusel saab abi PRIA pindala- ja loomatoetuste info-telefonil 737 7679.

Edukat taotlemist!

Kalanduse COVID-19 mõjude leevendamiseks taotleti 562 044 eurot toetust

25. veebruaril lõppes PRIAs kalanduse valdkonna COVID-19 pandeemiast tingitud müügikäibe vähenemise hüvitamise toetustaotluste vastuvõtt. Toetusi taotleti summas 562 043,52 eurot.

Korruga oli avatud kahe meetme vastuvõtt. Vesiviljelusettevõtja müügikäibe vähenemise osalise hüvitamise toetus<<https://www.pria.ee/toetused/vesiviljelusettevotja-muugikaibe-vahenemise-osalise-huvitamise-toetus-2021>>t taotles 5 klienti kokku summas 279 605,87 eurot ja kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemisega tegeleva ettevõtja müügikäibe vähenemise osalise hüvitamise toetuse<<https://www.pria.ee/toetused/kalapuugi-ja-vesiviljelustoodete-tootlemisega-tegeleva-ettevotja-muugikaibe-vahenemise-toetus-2021>> taotlejaid oli samuti 5, kes taotlesid toetust kokku summas 282 437,65 eurot.

www.pria.ee/toetused/kalapuugi-ja-vesiviljelustoodete-tootlemisega-tegeleva-ettevotja-muugikaibe-vahenemise-toetus-2021> taotlejaid oli samuti 5, kes taotlesid toetust kokku summas 282 437,65 eurot.

Toetustaotluste rahuldamise või mitterahuldamise otsused teeb PRIA 45 tööpäeva jooksul peale taotluse esitamise tähtaega. Toetuseid hakatakse välja maksma hiljemalt aprilli lõpust.

Toetused võimaldavad hüvitada koroonaviiruse puhangust tingitud müügikäibe vähenemist, mis tekkis 2020. aasta 1. juulist kuni 31. detsembrini. Toetust sai taotleda, kui taotleja

müügikäibe oli 2020. aastal vähenenud rohkem kui 15 protsendi võrra võrreldes tema 2019. aasta sama perioodi keskmise müügikäibega, mille kohta toetust taotletakse.

Infot toetuse tingimuste ja määramise kohta leiab PRIA kodulehelt ning meetmete määrustest.

Tiia Tamm-Suik
Teabeosakonna meediasuhete
juhtivspetsialist
Põllumajanduse Registrite ja
Informatsiooni Amet
7371215
tiia.tamm-suik@pria.ee
www.pria.ee

Tartu Kroonuaia Kool otsib avalikul konkursil uut nime

Tartu Kroonuaia Kool kolib lähiaastatel Ploomi tänavale, mistõttu otsitakse avalikul nimekonkursil koolile uut nime.

Aastakümnete jooksul on koolil olnud mitmeid asukohi ja nimesid. Praeguse nime sai kool aastal 1991, kui koliti Kroonuaia tänavale. Aastal 2002 koliti Puiestee tänavale, kuhu nimi tuli kaasa. 2023. aastal ootab kooli taas ees kolimine, seekord Ploomi tänavale.

“Kooli nime vahetamine on olnud päevakorras koolisiseselt varemgi, kuid väga head nimevarianti isekeskis arutades me leidnud ei ole. Nimekonkurss otsustati korraldada eelkõige seetõttu, et koolile uue nime leidmisest saaks osa võtta nüüd, kus uue maja projekteerimine juba käib, võimalikult palju inimesi. Nagu vanarahvas ütles, siis mitu pead on ikka mitu pead,” selgitas Tartu Kroonuaia Kooli direktor Ain Ostrat.

Uue nime aitab valida žürii, kuhu kuuluvad Tartu linnavalitsuse, kooli hoolekogu, lastevanemate, õpetajate ja kooli juhtkonna esindajad.

“Kroonuaia kool on väga eriline ja hea kool, mille praegune väärikas nimi on seotud kohaga. Ja nüüd, kui jälle kolimine

silmapiiril terendab, oleks hea leida sama väärikas nimi, mis kajastaks kooli kohta ja ajalugu Tartu ja kogu Eesti hariduses,” ütles nimekonkursi žüriisse kuuluv abilinnapea Asko Tamme.

Tartu Kroonuaia Kool asutati 1925. aastal ja on praegu Tartu Ülikooli eripedagoogika osakonna üliõpilastele baaskooliks. Koolis õpivad õpiraskustega õpilased põhikooli riikliku õppekava järgi ja püsiva õpiraskusega õpilased põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud-, toimetuleku- ja hooldusõppe tasemel. Neid juhendavad eripedagoogid, kes valdavad õpiraskustega õpilaste õpetamiseks vajalikku erimetoodikat.

Kool tegutseb ka õpiraskustega õpilaste kompetentsikeskuseksena ja korraldab üleriigilist hariduslike erivajadustega laste teatrifestivali Savilind.

Nimekonkurss kestab 3. märtsist 17. märtsini. Uue nime ettepaneku saab teha igaüks veebilehel www.tartu.ee/et/form/tartu-kroonuaia-kooli-nimekonkurss. Pakutav nimi ei tohiks olla seotud kooli asukoha tänavanimi ega ka linnaosa nimega, vaid võiks olla universaalsem, sest kes teab, äkki ootab praegust Kroonuaia kooli kunagi ees veel kolimine.

Lisainfo: Tartu Kroonuaia Kooli direktor Ain Ostrat, tel 7361 940; abilinnapea Asko Tamme, tel 7361 223, 5340 2784.

Kirjanduslinn soovitab: Merle Karusoo „Panso 100. Nii palju kui andsid koerale...”

Liis Seljamaa. Foto: Mana Kaasik

Kirjanduslinn Tartu märtsi lugemissoovitus on Merle Karusoo kaheköiteline teos „Panso 100. Nii palju kui andsid koerale... Mina, mu õpetaja ja teised tegelased“. Raamatut soovitab ajakirjanik Liis Seljamaa.

Liis Seljamaa võtab oma elamuse kokku nii: „See kaksikteos oli minu eelmise aasta oodatud raamat ja kindlasti suurim lugemiselaamus. Teater ja teatrikunst on lugemise ja raamatute kõrval mu teine armastus ning doktoritöö mõõtu „subjektiivne dokumentaarium“, nagu autor seda nimetab, on võib-olla viimase viie aasta olulisim teatrilane trükk. Sissevaatena Panso viimastesse loomeaastatesse, selle kõrval teatrikoolis õppimisse ning üldse 70-ndate aastate eesti teatrisse, peaks see olema teatrisõbra raamaturiigis nähtaval kohal. Ühtlasi saab selgeks, miks on talletamine, üles kirjutamine, lindistamine, filmimine ja pildistamine nii oluline. Ilma kõige selleta ei saanud raamat sündida. Eraldi vääriks tähelepanu Panso enda märkmed, tähelepanekud elust juba haiglas olles ning surma ootamist lähedalt vaadates. Kenasti täiendab koguteost ka hiljuti ilmunud album Mari-Liis Küla pärandist eesti lavadel.“

Merle Karusoo raamat „Panso 100. Nii palju kui andsid koerale... Mina, mu õpetaja ja teised tegelased“ ilmus kirjastuses Varrak 2020. aastal. Raamatu toimetaja on Margot Visnap.

Kirjanduslinna soovitusel on ajendatud Tartu kuulumisest UNESCO rahvusvaheliste kirjanduslinnade võrgustiku. Teiste soovitustega saab tutvuda siin: www.tartu.ee/et/unesco-kirjanduslinn, suuremat inspiratsiooni saab Tartu linnaraamatukogu lugemissoovituste blogist: lugemissoovitus.wordpress.com/.

Aprillis jagab oma lugemiselaamust Tartu Pauluse koguduse õpetaja Kristjan Luhamets.

Lisainfo: Liis Kägu, kultuuriosakonna kultuuriteenistuse peaspetsialist, tel 5884 6288.

Perekonnaseisu- ja rahvastikutoiminguid tuleb teha elektrooniliselt

Rahvastikutoimingute osakond piirab koroonaviiruse leviku tõttu otsekontakte ning palub perekonnaseisu- ja rahvastikutoiminguid teha elektrooniliselt. Abielu pidulikul sõlmimisel võib osaleda vaid pruutpaar koos alaealiste lastega.

Erinevad avaldused palutakse edastada pere@tartu.ee (perekonnaseisutoimingud), elukoht@tartu.ee (rahvastikutoimingud) või e-rahvastikuregistris www.rahvastikuregister.ee/. Vaata täpsemalt www.tartu.ee/et/elukoht-perekond.

Kuna seadus ei võimalda avaldusi abiellumiseks, abielu lahutamiseks ja isikukoodide taotlemiseks esitada digitaalselt, palutakse nende esitamiseks tulla kohapeale eeltäidetud avaldusega, mille vormid leiab Tartu linna kodulehelt <https://www.tartu.ee/et/elukoht-perekond> vastava teenuse juurest. Kohapeal on avalduse täitmise võimalused piiratud.

Abielude sõlmimine rahvastikutoimingute osakonna saalis (Tiigi 12) viiakse läbi üksnes noorpaari kohalolekul. Lisaks võivad abielu sõlmimise juures osaleda abielupaari alaealsed lapsed ja fotograaf. Fotograafi liikumine saalis on piiratud. Külalised ei ole lubatud.

Rahvastikutoimingute osakonna ruumides on kohustuslik kanda maski ja hoida distantssi 2+2 reeglil silmas pidades. Ilmsete haigustunnustega inimesi hoonesse ei lubata.

Lisainfo: rahvastikutoimingute osakonna juhataja Kristina Aabrams, tel 7461097, 5330 4213.

PERSOONILUGU

Nii palju võin väita, et kui saan olla kontoris ja töö seal ära teha, siis hiljem koju tulles suudan keskenduda ainult perele ja kodustele asjadele. Kui aga päev on möödunud nii, et proovid nohuste laste kõrvalt tööd teha, siis on lõpuks mõlemad ülesanded halvasti tehtud ja see tekitab asjatut stressi.

Triinu Epler

Meie ümber elab palju tegusaid ja ettevõtlike inimesi, kelle lugudest meil kõigil õppida on. Ilmatsalu külje all elab Triinu Epler koos oma elukaaslase Madise ja kolme pisikese tüdrukuga. Triinu on noor ettevõtlik ema, kelle lugu võiks inspiratsiooniks olla ka teistele emadele ja naistele.

“Olen ema ja ettevõtja. Kodus kasvatan Madisega kolme plikatirtsu ja tööl kasvatan koos Gertaga *startup*’i Graspic.” räägib Triinu. Graspicu tegevjuhina tegeleb ta peamiselt tiimi juhtimise ja äri strateegilise planeerimisega. “Tunnen, et tahan oma ettevõtlusega anda tagasi, muuta lapsevanemate jaoks midagi lihtsamaks. Graspicut teemegi selleks, et vanematel oleks mugav tööriist peremälestuste kogumiseks ja salvestamiseks.”

Uurides, kuidas Triinu ettevõtja teekond alguse sai, räägib ta, et ettevõtlusega alustas ta siis, kui sai esimest korda emaks - viis aastat tagasi. “Mu hea tuttav soovis minult raamatupidamise teenust ja peale seda mõtlesin, miks mitte asutada ettevõtte ja pakkuda teenust laiemalt,” jutustab ta. Peale lapse sündi mõistis Triinu, et ei soovi enam kunagi töötada tavapära raamides 9-18ni ja puhata ainult neli nädalat aastas. Vabadus olla rohkem perega sai kõige olulisemaks. “Tegelikult olen ma alati olnud pigem rahutu meelega. Mul on pidevalt mõtteid, kuidas ja mida teha, ning ma tahan neid ideid kohe realiseerida. Ma ei oska niisama paigal istuda, käed sügelevad,” naljab ta. Vaatamata sellele, et ettevõtjana tegutsemine pakub teatavat vabadust ja võimalust vajadusel kuu-kaks korraga vabaks võtta, nendib Triinu, et

Foto: Airika Vettik

samas on aegu, mil sa oled 24/7 ja ka öösiti tööl.

Ettevõtjana on Triinu enim õppinud inimsuhteid ja nendega toimetulemist. “Ma olen väikesest peale olnud suur vaidleja ja pole tahtnud alluda erinevatele piiridele. Ettevõtjana on minu jaoks suurim õppetund olnud see, et tihti tuleb enda emotsioonid ja ego alla suruda ja vaadata olukorrale teise inimese silmade läbi. Meie tiim Graspicus on minuga tihedalt seotud: peamiselt pere ja sõbrad, mis teeb omavaheliste suhete teema veelgi keerulisemaks. Oleme nüüdseks omavahel kokku leppinud, et tööl seame ettevõtte huvid esikohale ja otsuseid teeme sõltuvalt sellest. Nii mina kui ka teised tiimi liikmed näeme igapäevaselt vaeva sellega, et töö ei tuleks koju kaasa. Peale tulist strateegilist koosolekut tuleb emotsioonid tööle jätta ja kodus pühenduda kvaliteetajale perega ning laste kasvatamisele.”

Pärisin Triinult, mida ta soovib neile noortele emadele, kes soovivad ettevõtlusega alustada. “Kui ma päris aus olen, siis ma soovitan võimalikult palju aega olla lapsega. Riik võimaldab kolm aastat tööst eemal olla ja võimalusel võiks sellest maksimumi võtta. Tööd jõuab teha terve elu, kuid

lapsed on väikesed ainult ühe korra.” Triinu sõnab, et vahel ta kahetseb, et juba kolm kuud peale esimese lapse sündi suundus ta tagasi tööpostile. “Samas kui näpud ikka väga sügelevad - nagu minul - siis võtta kätte ja tee ära! Olles ettevõtja hoiab see su meeled erksana ja ei lase kodus nõ ära manduda. Hoides ennast energilise ja loomingulisena, rakendad seda ka kodus lastega.” Praktiliste nõuannetena ütleb Triinu, et ettevõtluses pole karta midagi, kui ebaõnnestud, proovid uuesti. Alati on võimalik ka tagasi palgatööle minna ja selles pole midagi halba. Veel soovib ta palju suhelda. “Eesti on nii väike ja tõenäosus, et su sõbralistis on veel mõni ettevõtja, on väga suur. Uuri, saa nõu ja ära kardada!” Julgustab ta. Paljud, kes soovivad ettevõtlusega alustada, vaevlevad ideepuuduses. Selle peale ütleb Triinu, et väga paljudel naistel genereerub just peale sünnitust meeleul hulgal ideid. “Siis on selline aeg, et istuda ja mõelda maailma asjadele. Küllap sealt igaühe jaoks mõni idee koorub.”

Aeg perega on Triinu jaoks väga oluline, sega rõhutab ta ka oma missioon Graspicuga. “Karm tõde: aeg on habras ja seda juurde ei saa. Mulle on meelde jäänud oma sõbra sõnad, et ta

ei taha olla rikkaim mees surnuaial. See paneb mind tihti mõtlema, et kui ma ei ela praegu ja ei veeda ühiseid hetki perega, siis ühel hetkel seda aega lihtsalt enam ei ole. Jah, võib-olla õnnestus palju raha kokku ajada, aga kas see siis mind lõpuks õnnelikuks teeb? See vahetu rõõm ja õnn, mis täidab laste silmi, kui sa nendega oled - see on suurim varandus, mis sa saad."

Graspic on rakendus, mis on loodud turvaliseks laste eriliste hetkede kogumiseks. Uurides, miks on mälestuste kogumine Triinu jaoks niivõrd oluline, rääkis ta, et see viib ta tagasi aega, mil ta ise oli väike. "Võisin lõpumatult vaadata pilte, kas siis üksi või mõne pereliikmaga. Me jutustasime kogu-aeg juurde, mis seal pildil toimus. Ma usun, et tänu sellele ongi mul nii palju mälestusi lapsepõlvest nii eredalt mee-

les. Täna näen oma laste pealt, et nad hindavad seda sama. Nad soovivad samuti vaadata pilte ja kuulda lugusid, mis me jutustame."

Kuuldes, kui palju energiat läheb ettevõtlusesse ja kui suur soov on olla perega, tekib paratamatult küsimus, kuidas pere- ja tööelu omavahel ühildada, nii et üks ei kannataks oluliselt. Triinu vastab: "See on suhteliselt raske ülesanne! Ma arvan, et ma ise ei olegi suutnud seda ise ideaalselt teha. Nii palju võin väita, et kui saan olla kontoris ja töö seal ära teha, siis hiljem koju tulles suudan keskenduda ainult perele ja kodustele asjadele. Kui aga päev on möödunud nii, et proovid nohust laste kõrvalt tööd teha, siis on lõpuks mõlemad ülesanded halvasti tehtud ja see tekitab asjatut stressi. Soovitan harjutada seda, et kui lapsed on ko-

dus haiged, siis võimaluse korral võta aeg, et olla ainult nendega. Ettevõtjana saad asju sättida nii, et keegi teine saab vajadusel ka sinu töö ära teha." Triinu soovib lasta endal olla vaba ja lapse-meelne - nii on kergem leida aega, et perega olla. "Kvaliteetaeg perega koosneb lihtsatest hetkedest: lauamängu mängimine, tantsimine nii nagu homset poleks või lihtsalt lapsega jutustamist. Mul on endale selline reegel kehtestatud, et kui keegi lastest tuleb mulle midagi rääkima, siis ma pööran kogu oma tähelepanu hetkeks temale. Telefon käest, pilk telekalt või arvutist eemale. Minu jaoks on oluline, et laps näeks, et ma päriselt kuulan teda ja olen huvitatud sellest, mida ta räägib."

Christina Värno

Tartu linn aitab märtsis tõsta teadlikkust vaimse tervise olulisusest

Peaasi.ee alustab märtsikuus vitamiinikampaaniaga, mille käigus võetakse fookusesse viis vaimse tervise vitamiini inimese tasakaalu hoidmiseks. Ühe koostööpartnerina loob kampaanias kaasa ka Tartu, kes kutsus linna ettevõtjaid osalema koos töötajatega emotsionaalse enesetunde küsitluses ning tuletab vaimsete vitamiinide olulist meelde linnaruumis ja sotsiaalmeedias.

Abilinnapea Mihkel Leesi sõnul on sellel kevadel vaja erilist tähelepanu pöörata vaimse tervise turgutamisele. "Pikk koormaaeg tekitab muremõtteid. On äärmiselt oluline, et räägiksime vaimse tervise väljakutsetest sama avatud kaartidega, kui füüsilisest tervisest. Soovime toetada tartlasi enda eest hoolitsemisel ning panustame, et heade mõtete linna elanike peades liiguksid positiivsed ja elu armastavad mõtted," lausus Lees.

Tartus võib märgata vaimse tervise vitamiinide põhjalikumalt käsitlust linna kodulehel ja sotsiaalmeedias ning teavitusi ühistranspordis ja bussipeatustes. Töökollektiive kutsutakse

seiklema Tartu linnaruumis, näiteks jalutama üheskoos kergliiklusteedel või sportima väljõusaalides. Lisaks pakkus linn ettevõtjatele ja töötajatele osalemist emotsionaalse enesetunde küsitluses.

"Viis nädalat kestva vitamiinikuuri jooksul keskendume vaimse tervise tugevdamisele. Praegusel ebamäärasel ja pingelisel ajal on eriti oluline teadlikult midagi head teha enda ja teiste vaimse tervise toetamiseks," ütles Peaasi.ee tegevjuht Anna-Kaisa Oidermaa.

Viis vaimse tervise vitamiini on:

- * head suhted
- * tasakaalustatud toitumine
- * puhkus ja hea uni
- * positiivsete emotsioonide kogemine
- * liikumine

Peaasi.ee vitamiinikuur kestab 1. märtsist - 4. aprillini. Igal nädalal võetakse fookusesse üks vaimse tervise vitamiini komponentidest, antakse kõigile võimalus vaimse tervise vitamiinide taset Peaasi.ee veebis testida ning jagatakse soovitusi, kuidas vaimse tervise tasakaalu parandada.

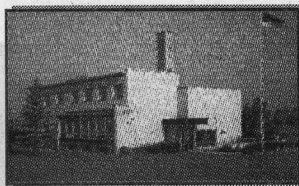
MTÜ Peaasjad tegeleb vaimse tervise edendamise, probleemide ennetuse, varase sekkumise ja häbimärgistamise vähendamisega meie ühiskonnas. Peaasjad on pälvinud oma tegevusega 2020 Aasta tervisesõbra tiitli ning Presidendi Sotsiaaltöö aastapreemia. 2020. aasta lõpus sai MTÜ Peaasjad Kodanikuühiskonna Aasta tegija 2020 - Aasta vabaühenduse tiitli.

Lisainfo:

Anna-Kaisa Oidermaa, anna-kaisa.oidermaa@peaasi.ee; abilinnapea Mihkel Lees, mihkel.lees@tartu.ee, tel 5564 1996.

KILLUKE AJALUGU

TÄHTVERE VALLA KUUKIRI

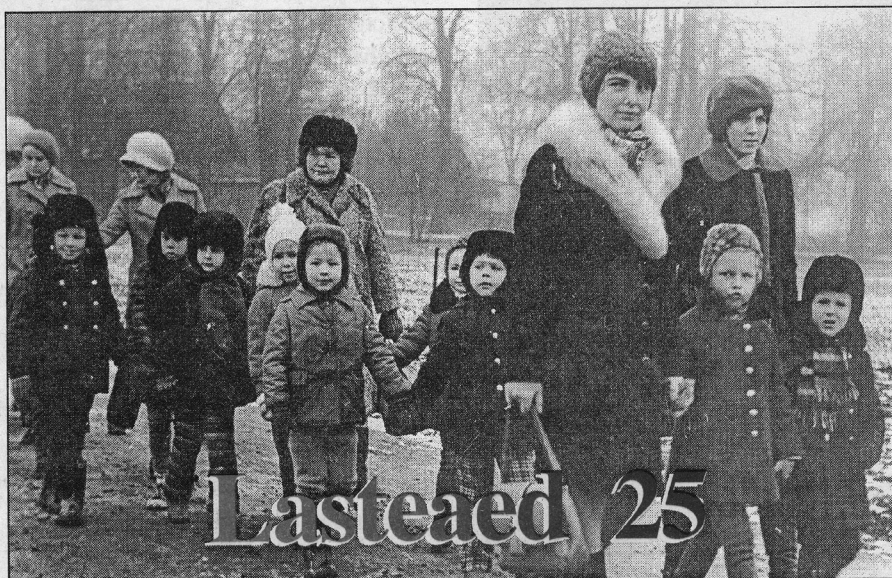

Valla Elu

TASUTA

MÄRTS 2000

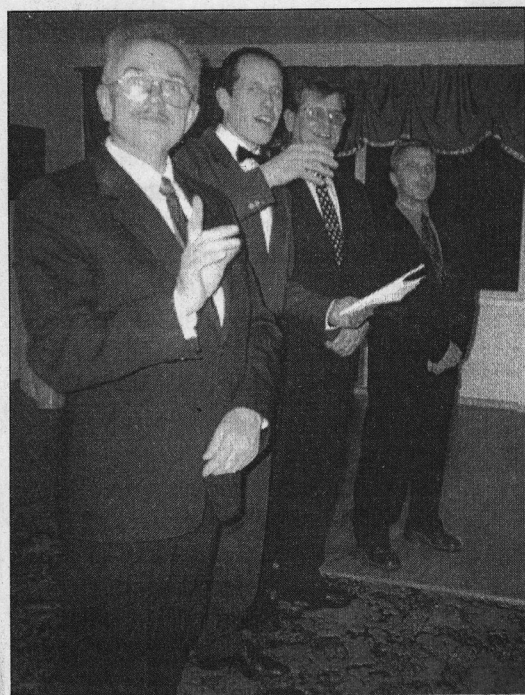
NR. 2 (21)

ööpäevatühmi, töötajate arv on väiksem (1977/78 õppeaastal oli töötajaid 55 koos dekreetpuhkustel viibijatega, praegu 20 põhikohaga töötajat pluss kaks lepinguga-muusikaõpetaja 0,5 kohaga ja logopeed).

Lasteaia ruumid on ajapikku saanud uue kaasaegsema kujunduse, uuesti on üles ehitatud 2 rühmaboksi, mis olid varisemisohus, uued põrandad on kolmel rühmal, aknad kahel rühmal. Kui eelarve võimaldab, oleks vaja remontida I ja V rühma ruumid koos põrandate ja akende vahetusega.

Oleme juurde murtsenud uusi lastelaudu, riuleid, VI rühma ka abi korras pliidi, kus lapsed saavad ise küpsetada kasvatajate juhendamisel.

Lasteaednikke tervitab kohalik meeskvartett

4. veebruaril 1975. aastal võtsid Ilmatsalu ja Vorbuse lastepäevakodude lapsed oma kompsud kätte ja kolisid uude 140-kohalisse lastepäevakodusse Ilmatsalus.

Päev oli vesine, ümber lasteaia olid lagedad pori- ja lumesegused mänguväljakud, puud alles istutatud ja väikesed. Aga meeleolu oli kõigil hea. Kohal olid Ilmatsalu lastepäevakodu juhataja Virve Viljasoo, Tartu näidissovhoosi direktor Heino Parik, haridusosakonna töötajad, Eesti televisioon, lapsevanemad, kasvatajad ja teised lasteaia töötajad.

Praeguseks on Ilmatsalu lasteaias käinud 832 last. Sellel õppeaastal soovis lasteaia kohta 104 last, kohal käib 91 last.

25 aasta jooksul on lasteaed tunduvalt muutunud. Ei ole enam

Tänu sponsoritele (AS ILMRE) on lasteaial korralik värviteleviisor, süntesaator. 1999. aasta jõulude ajal toetasid härrad Heino Annuk, Robert Tagel ja Tiit Rummelgas lasteaeda isiklike annetustega, mille tulemusel on lastel kasutada mitmesuguseid muusikariistu, rütmipille ja spordivahendeid. Abi on osutanud lasteaiale AS Tartu Agro videomagnetofoni, kassett-raadiote ja hulgaliste lasteraamatute näol. AS Eesti Punane Kari kinkis lasteaiale fotoaparaadi, et saaksime jäädvustada lastele tähtsaid sündmusi. OÜ Ilmatsalu Soojus muretses lastele igapäevaseks joonistamiseks pea 400 kg kaaluva paberrulli. Tähtvere vallavalitsuse abiga eelarve näol on meil hulgaliselt mängu- ja töövahendeid, lastevanemate annetustest jõulude ajal ja igakuise õppekulu tasust oleme ostnud konstruktoreid ja legosid, muid vajaminevaid töö- ja õppevahendeid, värve, voolimismaterjale, töövihikuid. ►

Veebruari pakane tõi Elektrilevi võrku rekordilise tarbimise

Veebruari teise nädala külmad ilmad tõid Elektrilevi võrgus kaasa rekordilised tipuvõimsused. Maksimaalne tarbimine tunnis oli kolmel päeval järjest üle 1400 MW (megavatti), mis pooleteise kümnendi lõikes on jäänud kättesaamatuks. Viimase 15-aastase perioodi võimsusrekord sündis 10. veebruari hommikupoolikul kui tarbimine küündis Elektrilevi võrgus 1447 megavatini tunnis. Koduklientide vaates kasvas nädalane tarbimismaht võrreldes mullusega pea poole võrra.

„Võrgu läbilaskevõime rekordnäitajad pärinevad eranditult talvekuudelt, kuna külmade ilmadega tarbitakse oluliselt rohkem elektrit kui muul ajal,“ selgitas Elektrilevi võrgu-teenuse tootejuht Tõnu Roosve. „Kui seni oli maksimaalne tarbimine tunni keskmise võimsusena ulatunud Elektrilevi võrgus 1395 MW-ni või selle lähedale, seda nii 2018. ja 2012. aasta veebruaris kui ka 2016. ja 2010. aasta jaanuaris, siis eelmise nädala teisipäevast neljapäevani oli maksimaalne tarbimine koguni seitsmel tunnil üle 1400 MW,“ tõi Roosve välja erakordse statistika.

„Heameel on tõdeda, et elektrivõrk pidas rekordilisele koormusele igati vastu. Oleme valmis suurematekski külmadeks ja tipuvõimsusteks,“ kommenteeris võrguettevõtte juhatuse esimees Mihkel Härm. „Ühtlasi võtsime eelmisel nädalal vastu otsuse, et kärelda pakasega perioodidel me klientidele elektrikatkestustega täiendavat ebamugavust ei tekita ja seetõttu peatame 21. veebruarini plaanilised tööd. Kui -10 kraadist madalamad temperatuurid jäävad püsima pikemalt, peatame kliendikatkestusi kaasa toovad plaanilised tööd märtsi lõpuni,“ kinnitas Härm.

Eesti suurima jaotusvõrguettevõtte eelmise nädala tarbimismahuks kujunes ligi 180 GWh (gigavatt tundi), mis on märkimisväärne ja seda mitmest aspektist. Võrdluses 2020. aasta veebruari sama nädalaga kasvas tarbimine ligi 21 protsenti ning kui vaadata eraldi kodukliente, oli nädalases võrdluses tarbimise kasv koguni 49 protsenti.

„Kodukliendi tarbimise kasvu taga on kaks faktorit – koroonaviirus ja väljas valitsevad külmakraadid,“ põhjendas Tõnu Roosve. „Koroona on paljud inimesed naelutanud kodukontorisse, kus peab töö tegemiseks olema soe ja valge. See on tõstnud suurel määral koduklientide elektritarbimist. Kui võrrelda temperatuure 2020. aasta veebruari teise nädala üksikute päevadega on ilmateenistuse andmetel vahed ulatunud kuni 17 kraadini. See tähendab paljudele lisakütmist,“ tõi Roosve välja peamised tarbimise tõusu asjaolud.

Elektrienergia tarbimine Elektrilevi võrgus on käesoleva aasta kõigi kuue täisnädala lõikes olnud suurem kui mullu

samal perioodil. Kasv on olnud nädalate vaates suurusjärgus 8-21 protsenti.

Kuna näeme, et ühiskond liigub aina enam elektrifitseerimise suunas, kasvab lähematel aastatel elektrivõrku läbiva energia hulk veelgi. Klientide jaoks on see positiivne, kuna mida rohkem elektrit traatides liigub, seda paremat võrgu-teenuse hinda on võimalik pakkuda.

Elektrilevi on suurim võrguettevõtte Eestis, hallates ligikaudu 60 000 kilomeetrit elektriliini ja 24 000 alajaama. Kliente on võrguettevõttel enam kui 508 000.

Elektrilevi

Väljaandja: Tartu linnavalitsus
Toimetaja: Lembit Kaarna Tel 551 0131
e-post aiasober@aiasober.ee
Levi OÜ Aiasõber
Küljendus ja trükk: OÜ Tarmest